

DOORSTROOM NAAR NIVEAU 3 ZORG EN WELZIJN

Uitgeverij: Edu'Actief b.v.
0522-235235
info@edu-actief.nl
www.edu-actief.nl

Auteur: Gerda Verheij

Eindredactie: Edu'Actief b.v.

Titel: Doorstroom naar niveau 3 Zorg en Welzijn

ISBN: 978 90 3725 068 8, maakt deel uit van pakket: 978 90 3725 070 1

Eerste druk/eerste oplage

Edu'Actief b.v. 2018

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in compilatiewerken op grond van artikel 16 Auteurswet kan men zich wenden tot de Stichting PRO (www.stichting-pro.nl).

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Door het gebruik van deze uitgave verklaart u kennis te hebben genomen van en akkoord te gaan met de specifieke productvoorwaarden en algemene voorwaarden van Edu'Actief, te vinden op www.edu-actief.nl.

INHOUDSOPGAVE

1. WERKEN MET DIT KEUZEDEEL	4
2. WERKVELDEN EN DOELGROEPEN	6
3. WERKEN, OPLEIDINGEN EN LESSEN	19
4. MONDELING COMMUNICEREN	28
5. SCHRIFTELIJK COMMUNICEREN	39
6. UITDAGING	46

1 WERKEN MET DIT KEUZEDEEL

DIGITALE LEEROMGEVING

Bij sommige opdrachten heb je hulpmiddelen nodig. Bijvoorbeeld filmpjes, formulieren of een link naar een website. Deze staan allemaal in de digitale leeromgeving. Dit icoontje verwijst naar de digitale leeromgeving. Om hier te komen ga je naar digitaal.boomonderwijs.nl/beroepsonderwijs.

Eerste keer inloggen in de digitale omgeving

Voordat je de digitale leeromgeving kunt gebruiken moet je je licentie activeren.

- Overleg met je docent welk type account je gebruikt.
- Ga naar www.edu-actief.nl/licentie.
- Bekijk de instructiefilm of lees het stappenplan.
- Volg de stappen.

Daarna kun je aan de slag!

DOORSTROOM NAAR NIVEAU 3 ZORG EN WELZIJN

Dit keuzedeel gaat over het doorstromen naar niveau 3 Zorg en Welzijn. Het bestaat uit verschillende onderdelen. Je gaat zelf op zoek naar informatie over niveau 3, bijvoorbeeld door het houden van interviews. Je woont ook lessen op niveau 3 bij. Ten slotte maak je het eindproduct: een voorlichtingsboekje.

 Wil jij graag verzorgende worden? Bekijk het filmpje. Daarin kun je zien welke werkzaamheden allemaal bij het werk van een verzorgende horen. Ook gaat het filmpje over de doorstroom van niveau 2 (helpende) naar niveau 3, net als dit keuzedeel.

LEERDOELEN

1. Je kunt aangeven wat de werkvelden kinderopvang, GHZ, VVT, ggz, kraamzorg en specifieke doelgroepen inhouden.
2. Je kunt aangeven welke kenmerken horen bij de doelgroepen binnen Zorg en Welzijn.
3. Je kent de basis van anatomie, fysiologie en pathologie.
4. Je kunt aangeven wat verschillende ziektebeelden inhouden.
5. Je kent de basis van ontwikkelingspsychologie en pedagogiek.
6. Je kunt de verschillen in verantwoordelijkheden tussen niveau 2 en 3 aangeven.
7. Je kunt SMART-doelen opstellen.
8. Je kunt jezelf ontwikkelen door gesprekken te voeren over het beroep en de opleiding.
9. Je kunt opdrachten zelfstandig afronden binnen de afgesproken periode.
10. Je kunt informatie uit teksten schriftelijk en mondeling samenvatten in correct Nederlands.
11. Je kunt je actief inzetten om informatie te verzamelen over het beroep binnen Zorg en Welzijn op niveau 3.
12. Je gaat actief op zoek om te achterhalen of een opleiding op niveau 3 binnen Zorg en Welzijn bij jou past.
13. Je kunt een verhoogd (leer)tempo oppakken.
14. Je kunt reflecteren en feedback geven en ontvangen.
15. Je kunt signaleren, observeren en rapporteren.
16. Je kunt communicatieve vaardigheden toepassen.
17. Je kunt leren-lerenvaardigheden toepassen.
18. Je kunt methodisch en systematisch handelen.

19. Je kunt assertief zijn.

20. Je weet welk beroep bij jou past en wat de benodigde vervolgopleiding inhoudt.

Dit keuzedeel bestaat uit:

- *Theorie, begrippen en opdrachten*

Hierbij leer je over en oefen je met de praktijk. In sommige opdrachten werk je aan beroepsproducten, deze opdrachten herken je aan .

Deze beroepsproducten bewaar je. Je hebt ze nodig om de uitdaging aan het einde van het keuzedeel goed af te ronden.

De beroepsproducten in dit keuzedeel zijn:

- verslag interviews werkveld
- vacature
- presentatie ziektebeeld
- muurkrant ontwikkelingspsychologie en pedagogiek
- interviewverslag verantwoordelijkheid
- interviewverslag beroepen niveau 3
- filmpje, poster, folder opleidingen niveau 3
- bezoekverslag bezoek aan school
- verslag opleidingen niveau 3
- verslag lessen volgen niveau 3
- verslag rollenspel verzorgende
- filmpje feedback
- reflectieverslag rollenspel feedback
- verslag assertiviteit
- filmpje methodisch en systematisch handelen
- werkplanning
- observatieformulier
- rapportage
- reflectieverslag
- overzicht en taakverdeling
- voorlichtingsboekje.

- *Test je kennis*

Hiermee kun je zelf je kennis van de theorie testen.

- *Uitdaging*

Dit is het eindproduct en de afronding van het keuzedeel. Hier werk je gedurende het hele keuzedeel naartoe. En hier word je op beoordeeld.

Je maakt een voorlichtingsboekje over het doorstromen naar niveau 3 Zorg en Welzijn. Dat doe je samen met een medestudent. Voordat jullie aan de opdracht beginnen, maken jullie een taakverdeling en een planning. In het voorlichtingsboekje laat je zien wat je in dit keuzedeel allemaal onderzocht en gedaan hebt. Je laat ook zien welke keuze voor een vervolgopleiding je gemaakt hebt en waarom.

- *Theorietoets*

Je docent besluit of je ter afsluiting een theorietoets maakt.

In dit hoofdstuk doe je onderzoek naar werkvelden en doelgroepen binnen Zorg en Welzijn. Je onderzoekt met welke ziektebeelden je te maken kunt krijgen als je binnen Zorg en Welzijn werkt. Verder verdiep je je in ontwikkelingspsychologie en pedagogiek. Aan het eind van dit hoofdstuk weet je wat de verschillen in verantwoordelijkheden zijn tussen niveau 2 en 3 en je formuleert een leerdoel voor jezelf.

AAN HET EIND VAN DIT HOOFDSTUK

1. kun je aangeven wat de werkvelden kinderopvang, GHZ, VVT, ggz, kraamzorg en specifieke doelgroepen inhouden
2. kun je aangeven welke kenmerken bij de doelgroepen binnen Zorg en Welzijn horen
3. ken je de basis van anatomie, fysiologie en pathologie
4. kun je aangeven wat verschillende ziektebeelden inhouden
5. ken je de basis van ontwikkelingspsychologie en pedagogiek
6. kun je de verschillen in verantwoordelijkheden tussen niveau 2 en 3 aangeven
7. kun je SMART-doelen opstellen.

Als je in Zorg en Welzijn werkt, kun je met verschillende doelgroepen te maken krijgen.

OPDRACHT 1 Oriëntatie Werkvelden en doelgroepen op niveau 3

Voordat je daadwerkelijk begint, oriënteer je je eerst op het doorstromen naar niveau 3 Zorg en Welzijn.

- a. Iemand die op niveau 3 werkt, doet andere werkzaamheden dan iemand die op niveau 2 werkt. Wat denk je dat de verschillen in werkzaamheden zijn tussen niveau 2 en niveau 3?

- b. Geef twee voorbeelden van werkzaamheden die je wel mag doen op niveau 3, maar niet op niveau 2.

OPDRACHT 2 Oriëntatie Leuk of moeilijk

Het werken op niveau 3 vraagt meer kennis en vaardigheden dan werken op niveau 2.

- a. Welke werkzaamheden op niveau 3 lijken je leuk? Leg je antwoord uit.

- b. Welke werkzaamheden op niveau 3 lijken je moeilijk? Leg je antwoord uit.

OPDRACHT 3 Oriëntatie Wat leer je?

Als je van niveau 2 doorstroomt naar niveau 3, moet je nieuwe dingen leren.

- a. Wat wil je graag leren als het om niveau 3 gaat?

- b. Waarom wil je dat graag leren?

OPDRACHT 4 Oriëntatie Vragen

Bedenk welke vragen je in dit hoofdstuk beantwoord zou willen hebben, en welke vragen je beantwoord zou willen hebben aan het eind van dit keuzedeel.

WERKVELDEN

Binnen Zorg en Welzijn zijn er verschillende **werkvelden** waarbinnen je kunt werken.

Werkvelden Zorg

Binnen **Zorg** kun je werken:

- bij de **thuiszorg**:
Je werkt bij mensen thuis en biedt persoonlijke verzorging of verpleging.
- in een **verpleeg-** of **verzorgingshuis**:
Je verzorgt mensen die door een ziekte of **beperking** niet meer zelfstandig kunnen wonen. Deze sector heet de VVT.
- in de **kraamzorg**:
Je zorgt voor moeder en kind na de bevalling.
- in een **zorginstelling** voor mensen met een beperking:
Je verzorgt mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking. Deze sector heet de GHZ.
- in een zorginstelling voor mensen met een psychiatrische stoornis:
Je verzorgt mensen met een psychiatrische stoornis. Deze sector heet de ggz.

Werkvelden Welzijn

Binnen **Welzijn** kun je werken bij:

- **kinderopvang:**
Je begeleidt groepen kinderen in een peuterspeelzaal of dagverblijf, waarbij je meewerkt aan hun ontwikkeling.
 - **Jeugdzorg:**
Je biedt hulp aan jongeren en hun ouders.
 - **maatschappelijk werk:**
Je begeleidt mensen met problemen op allerlei gebieden, vooral in hun sociale omgeving.
 - **sociaal-cultureel werk:**
Je helpt mensen met een zinvolle tijdsbesteding.
-

DOELGROEPEN

Binnen Zorg en Welzijn krijg je te maken met verschillende doelgroepen:

- **kinderen**
De **doelgroep** kinderen kun je indelen in peuters, kleuters en schoolkinderen. Iedere groep heeft zijn eigen kenmerken en maakt een bepaalde ontwikkeling door.
 - **jongeren**
In de puberteit groeien jongeren uit tot volwassenen.
 - **mensen met een verstandelijke beperking**
Er is een onderscheid in lichte, matige, ernstige en zeer ernstige verstandelijke beperkingen. De zorg die je verleent, is afhankelijk van de mate van beperking.
 - **mensen met een lichamelijke beperking**
Een lichamelijke beperking kan veroorzaakt worden door een ziekte, een handicap of een ongeluk. Er zijn veel verschillende soorten beperkingen.
 - **ouderen**
Ouderen krijgen vaak te maken met beperking in mobiliteit. Zij kunnen gebruikmaken van hulpmiddelen als een stok, een rollator of een rolstoel.
-

OPDRACHT 5 Werkvelden en doelgroepen [BP]

Welke werkvelden en doelgroepen zijn er en wat houden ze in?

- a. Doe een onderzoek naar werkvelden binnen Zorg en Welzijn. Houd interviews met mensen die in deze werkvelden werken.

Wat ga je onderzoeken?

- welke werkvelden er zijn
- met wat voor soort cliënten je dan werkt
- wat de kenmerken van deze cliënten zijn
- met welke ziektebeelden je te maken krijgt binnen elk werkveld
- waar je rekening mee moet houden als je binnen dit werkveld werkt.

Bedenk voor elk interview van tevoren minimaal tien vragen. Maak een afspraak en vraag of je het interview mag opnemen. Maak een verslag van elk interview. Sla deze verslagen op. Je kunt hierbij gebruikmaken van de stappenplannen.

- b. Beoordeel jezelf. Zet een kruisje in de kolom die voor jou klopt.

BEOORDELING		
Ik heb relevante vragen bedacht voor het interview.		
Ik heb interviews gehouden met mensen uit de werkvelden binnen Zorg en Welzijn.		
Ik heb de interviews op correcte wijze uitgewerkt waaruit blijkt: - welke werkvelden er zijn - met wat voor soort cliënten je dan werkt - wat de kenmerken van deze cliënten zijn - met welke ziektebeelden je te maken krijgt binnen elk werkveld - waar je rekening mee moet houden als je binnen dit werkveld werkt		
Ik heb de goedkeuring van de geïnterviewde gevraagd en gekregen.		
Ik heb gezorgd voor een aantrekkelijke, verzorgde lay-out van het verslag van het interview.		
Ik heb de uitwerking van het interview in goed Nederlands opgesteld.		

OPDRACHT 6 Vacature [BP]

Wat voor vacature hoort bij functies binnen Zorg en Welzijn?

- a. Maak een vacature voor een functie op niveau 3 binnen elk werkveld.

In de vacature geef je aan:

- om wat voor functie het gaat binnen het werkveld
- welke competenties er nodig zijn
- welke vaardigheden er nodig zijn.

Presenteer de vacatures in de groep en bespreek de verschillen en overeenkomsten. Je kunt hierbij gebruikmaken van de websites en het stappenplan.

- b. Beoordeel jezelf. Zet een kruisje in de kolom die voor jou klopt.

BEOORDELING		
Ik heb de vacaturesites bestudeerd.		
Ik heb vacatures geschreven voor een functie op niveau 3 binnen elk werkveld van Zorg en Welzijn.		
In de vacatures heb ik aangegeven: - om wat voor functie het gaat binnen het werkveld - welke competenties nodig zijn - welke vaardigheden er nodig zijn		
Ik heb de vacatures gepresenteerd in de groep en we hebben de verschillen en overeenkomsten besproken.		
De vacatures heb ik in goed Nederlands opgesteld en ze hebben een mooie lay-out.		

ZIEKTEBEELDEN

Als je binnen Zorg en Welzijn werkt, kun je te maken krijgen met verschillende **ziektebeelden**. Een paar voorbeelden:

- **hart- en vaatziekten**: ontstaan door een stolsel in een bloedvat
- **CVA**, oftewel een hersenbloeding
- **verlamningsziekten** zoals MS en ALS, waarbij geleidelijk alle spieren verlamd raken
- **ziekte van Parkinson**: een ziekte van het centrale zenuwstelsel
- **dementie**: geheugenverlies, dat vooral voorkomt bij ouderen
- **reuma**: een aandoening van de gewrichten.

OPDRACHT 7 Ziektebeelden [BP]

Welke ziektebeelden zijn er en wat houden ze in?

- a. Maak een presentatie over een ziektebeeld.

Kies een ziektebeeld en maak er een presentatie over. In de presentatie geef je aan:

- wat het ziektebeeld inhoudt
- wat de symptomen zijn
- wat de behandeling inhoudt
- welke beperkingen er zijn.

Sla deze presentatie op. Je kunt hierbij gebruikmaken van de websites, het stappenplan en het filmpje.

- b. Beoordeel jezelf. Zet een kruisje in de kolom die voor jou klopt.

BEOORDELING		
Ik heb de toehoorders aangekeken.		
Ik heb duidelijk en verstaanbaar in ABN gesproken.		
Ik had een rustige en zelfverzekerde houding.		
Ik heb er tijdens de presentatie blijk van gegeven genoeg kennis te hebben van het gekozen ziektebeeld.		
Ik kan verzamelde informatie m.b.t. het gekozen ziektebeeld op een heldere wijze mondeling presenteren en toelichten.		

ANATOMIE EN FYSIOLOGIE

Als je binnen Zorg en Welzijn werkt, moet je weten hoe het lichaam opgebouwd is.

Het skelet en de gewrichten

Het **skelet** geeft het lichaam stevigheid, beschermt de organen en zorgt ervoor dat je kunt bewegen. Het grootste onderdeel van het skelet is de wervelkolom, die opgebouwd is uit wervels met daartussen tussenwervelschijven. Het skelet bestaat verder uit de botten in het hoofd en in de armen en benen, en uit de ribben. In een **gewricht** zitten twee botten aan elkaar vast op een manier die ervoor zorgt dat er beweging mogelijk is. Er zit een gewricht in de schouders, ellebogen, polsen, heupen, knieën, enkels, vingers en tenen.

Spieren

Spieren zitten met pezen vast aan de botten. Spieren zorgen ervoor dat je kunt bewegen. Belangrijke spieren zijn de spieren in bovenarmen en bovenbenen, de spieren van de romp, de spieren van de rug en de spieren van de schouders.

Organen

Organen zorgen ervoor dat processen in het lichaam goed kunnen verlopen. Denk maar aan de ademhaling en spijsvertering. Daarbij heeft elk **orgaan** zijn eigen taak. Organen van de ademhaling zijn hart en longen. Organen van de spijsvertering zijn maag en darmen, maar ook lever en alvleesklier.

OPDRACHT 8 Kennis van anatomie en fysiologie

Wat is onze anatomie en fysiologie?

- a. Leg uit wat anatomie en fysiologie betekenen.

- b. Wat is het verschil tussen spieren, organen en het skelet van een mens?

ONTWIKKELINGSPSYCHOLOGIE EN PEDAGOGIEK

Kinderen maken een bepaalde ontwikkeling door.

Ontwikkelingspsychologie

Een **peuter** is nieuwsgierig en wil van alles ontdekken. Als opvoeder moet je hem leren wat de grenzen zijn. Op deze leeftijd wordt een kind zindelijk. Een peuter speelt vaak alleen, niet met anderen.

Een **kleuter** kan zijn lichaam al veel beter beheersen, waardoor hij meer kan. Hij kan bijvoorbeeld veters strikken. Een kleuter is minder op zichzelf gericht en kan beter samen spelen. Een kleuter doet veel uit zijn omgeving na, hij speelt bijvoorbeeld doktertje.

Een **schoolkind** groeit vaak hard en is soepel in zijn bewegingen. Een schoolkind is vaak heel leergierig en vindt het fijn om goed te presteren.

Een jongere maakt tijdens de puberteit een heftige ontwikkeling door. Dat kan hem erg onzeker maken. Hij is op zoek naar zijn eigen identiteit. Vrienden zijn op deze leeftijd heel belangrijk.

Pedagogiek

Je kunt in je werk te maken krijgen met het opvoeden van kinderen, bijvoorbeeld in de kinderopvang. Hierbij is het belangrijk dat je de ontwikkeling stimuleert. Dat kun je doen door werkvormen aan te bieden waar het kind iets van leert. Verder is het belangrijk dat je consequent bent. Een kind probeert volwassenen vaak uit. Het moet leren dat nee ook echt nee is.

OPDRACHT 9 Ontwikkelingspsychologie en pedagogiek [BP]

Wat moet je weten over ontwikkelingspsychologie en pedagogiek?

- a. Doe een onderzoek naar de ontwikkeling van peuters, kleuters, schoolkinderen, jongeren en ouderen.

Wat ga je onderzoeken?

- welke ontwikkeling peuters, kleuters, schoolkinderen, jongeren en ouderen doormaken op lichamelijk, geestelijk en sociaal gebied
- welke problemen er bij deze leeftijdsgroep kunnen voorkomen.

Maak er een muurkrant van en hang deze op in de klas. Sla foto's van deze muurkrant op. Je kunt hierbij gebruikmaken van het stappenplan en de websites.

- b. Beoordeel jezelf. Zet een kruisje in de kolom die voor jou klopt.

BEOORDELING		
Ik heb nagedacht over de opzet van de muurkrant.		
Ik heb nagedacht over de doelgroep van de muurkrant en daar heb ik bij aangesloten.		
Ik heb in de muurkrant een duidelijk overzicht gegeven van de ontwikkeling op lichamelijk, geestelijk en sociaal gebied van de verschillende leeftijdsgroepen en de problemen die kunnen voorkomen.		

BEOORDELING		
Ik heb gezorgd voor voldoende afwisseling tussen beeld en tekst.		
Ik heb de tekst geschreven in goed Nederlands.		

OPDRACHT 10 Verantwoordelijkheid [BP]

Wat is het verschil in verantwoordelijkheden tussen niveau 2 en 3?

- a. Houd een interview met iemand die op niveau 2 werkt en iemand die op niveau 3 werkt. In het interview wil je erachter komen wat de verschillen in verantwoordelijkheden zijn tussen niveau 2 en 3. Je kunt hierbij gebruikmaken van het stappenplan.

Bedenk voor het interview van tevoren minimaal tien vragen. Maak een afspraak en vraag of je het interview mag opnemen. Maak een verslag van het interview. Je kunt hierbij gebruikmaken van het stappenplan.

- b. Je had vast al een beeld van het verschil in verantwoordelijkheden tussen niveau 2 en 3. Klopte dit? Wat was er anders? Hoe kwam dat?

- c. Beoordeel jezelf. Zet een kruisje in de kolom die voor jou klopt.

BEOORDELING		
Ik heb tien interviewvragen bedacht om meer informatie te krijgen over het verschil in verantwoordelijkheid tussen niveau 2 en 3.		
Ik heb een afspraak gemaakt met iemand die op niveau 2 werkt en met iemand die op niveau 3 werkt.		
Ik heb twee interviews gehouden; één met iemand die op niveau 2 werkt en één met iemand die op niveau 3 werkt.		
Uit mijn verslag van de interviews blijkt duidelijk wat het verschil in verantwoordelijkheid tussen niveau 2 en 3 is.		
Ik heb de tekst geschreven in goed Nederlands.		

OPDRACHT 11 Leerdoel

Je hebt in dit hoofdstuk al veel geleerd over het doorstromen naar niveau 3. Maar er zijn vast ook dingen die je nog wilt leren. Welk leerdoel heb jij?

- a. Wat zou je nog willen leren? Leg je antwoord uit.

- b. Formuleer een leerdoel voor jezelf, maak het SMART.

BEGRIPPEN**Beperking**

Een stoornis of toestand – lichamelijk, zintuiglijk en/of geestelijk – waardoor een normaal maatschappelijk functioneren niet kan en die nadelige sociale gevolgen heeft.

CVA

Hersenbloeding.

Dementie

Geheugenverlies dat vooral voorkomt bij ouderen.

Doelgroep

Groep waarop een instelling zich richt.

Gewricht

Twee botten die aan elkaar vast zitten, maar waarbij wel beweging mogelijk is.

Hart- en vaatziekten

Problemen met het hart en de vaten die ontstaan door een stolsel in een bloedvat.

Jeugdzorg

Hulp aan jongeren en hun ouders.